



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Tertia, Qva Continentvr Hermiae Sozomeni  
Salaminij lib. 9. Euagrij Scholastici Epiphanensis lib. 6

**Christopherson, John**

**[Köln], 1569**

De Flauiano & Euagrio Antiochiensibus, & de iis quæ Alexandriæ  
contigerunt in euersione templi Serapidis, de templo Serapidis, & euersis  
aliis templis Idololatricis. Cap. XV.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-12718**

ac Marino quidem ex Thracia accito eius successio committitur, sed postquam Dorotheus ex Antiochia Syriae Constantinopolim aduenisset, quia is videbatur magis idoneus, eius sectæ primatum obtinuit: Interea temporis Theodosio in Italiam ingresso, rumores de bello pro cuiusque votis rati erant, inter Arrianos percrebuerat, quod multis in prælio fuis Imperator in Tyranni potestate redactus esset, ideoque perinde ac si euentu iam comprobata fuissent ea, quæ verbis ipsis sparserant, cristas erexerunt, & concursu facto Nectarij episcopi domum succenderunt, id indignati, quod ille primas teneret in ecclesijs: Atqui Imperatori alea belli ex voto cecidit: Etenim milites quos habebat Maximus, seu metu apparatus aduersus ipsos instructi, seu proditione, Tyrannum compræhensum de medio sustulerunt: Andragatius verò, qui Gratianum occiderat, vbi hoc factum cognouisset, vnà cum armis ipsis in præterfluentem fluuium insiluit ac periit: Bello ad hunc modum finito, vbi Gratianum deinceps, vt erat æquum, vindicasset, Romam venit, ac pro victoria Triumphum vnà cum Valentiniano egit, & ecclesiarum statum per Italiam rectè constituit. Contigerat enim, vt & Iustina moreretur.

*De Flauiano & Euagrio Antiochiensibus, & de iis quæ Alexandria contigerunt in euerfione templi Serapidis, de templo Serapidis, & euerfis alijs templis Idololatricis. CAP. XV.*

**T**Vnc temporis Paulino Antiochiæ mortuo auditores eius Flavianum, vt, qui datum Meletij tempore iusiurandum transgressus esset, auersari pergebant, & quidè in dogmate nihil ab illo discrepantes. Constituitur ergo eorū episcopus Euagrius. Quo quod breue admodum tempus superuiente, nemo alius hanc successione adimpleuit, obstate Flauiano: Priuatos igitur cōuētus agitarūt, quotquot cōmunionē illius recusabāt. Per hoc tēpus Alexandria episcopus templū Bacchi, quod apud ipsos erat, in ecclesiam transformauit, Dono enim illud ab Imperatore

Y ij      petitum

## SOZOMENI HISTOR.

petitum acceperat. Dum autem expurgantur simulachra,  
 dum aperiuntur penetralia, cum ille oportune deridere stu-  
 deret mysteria paganorum, hæc ipsa pandebat, ac Priapos,  
 & si quod aliud in secretis penetralibus ridiculum erat, aut  
 videbatur, publice in conspectum proferebat: Ibi & veri-  
 tate & nouitate rei gestæ consternati Pagani quiescere non  
 sustinuerunt, sed conspiratione inter sese facta Christia-  
 nos adorti sunt, & aliis occisis, aliis vulneratis templum Se-  
 rapidis occupant. Erat hoc templum & pulchritudine &  
 amplitudine illustrissimum in colliculo situm: Hinc igitur  
 velut ex arce quæpiam de improviso irruentes ex Christi-  
 anis multos comprehenderunt, ac tormentis adhibitis sa-  
 crificare coegerunt, quod qui facere detrectabant, eorum  
 alios in crucem egerunt, alios confractis cruribus, alios aliis  
 modis sustulerunt: Cum autem ad multum tempus durasset  
 hæc seditio, accedunt eos principes, ac legum commone-  
 faciunt, & à bello cessare iubent, ac Serapidis templum re-  
 linquere: Præerat autem tunc militum cohortibus per Æ-  
 gyptum Romanus: Cæterum Euagrius Hyparchus Alex-  
 andriæ præfectus erat: Qui quidem cum nihil profice-  
 rent, Imperatori factum indicarunt. Illos interim qui in te-  
 plo Serapidis erant, animosiores faciebat, tum quod eorum  
 scelerum quæ hæcenus perpetrarant sibi conscii essent, tum quod  
 Olympius quidam in habitu Philosophico cum ipsis esset,  
 ac persuaderet, non oportere negligi ritus patrios, sed æ-  
 quum esse vel mori pro his, si res postularet: qui quidem  
 cum obiecta simulachra conspiceret eos esse consternatos,  
 hortatur ne à Religione sua deficerent, asserens imagines  
 ac statuas nihil aliud esse, quam materiam corruptibilem,  
 ac proinde ad nihilum potuisse redigi. inhabitasse autem  
 his virtutes quasdam, & eas iam in cælum auolasse: Atque  
 ille quidem talia docens, ac turbam Paganorum secum habens,  
 in templo Serapidis morabatur: Imperator verò annuntiat  
 his, quæ acta erant, Christianos eos, qui sublati erant, be-  
 atos pronunciauit, ut qui Martyrij præmium consecuti es-  
 sent, pro doctrina sua periclitati: Interfectoribus autem ve-  
 niam concedi iussit, ut accepti beneficii reuerentia prom-  
 ptius ad Christianismum conuerterentur. Cæterum tem-  
 pla, quæ Alexandriæ erant, quoniam seditionum fomites  
 populo

populo existerent, euertere voluit: Fertur itaq; ijs, quæ ab Imperatore de hisce reb<sup>us</sup> rescripta fuerat, in publico recitatis, magnos à Christianis clamores fuisse sublato, propterea, quod ille statim ab initio paganos culpæ argueret, & ex hinc metu correptos eos, qui templum Serapidis tenebāt, in fugam sese coniecisse: & ab eo tempore Christianos eū locum recuperatum obtinuisse: Olympius denique, vt au diui, non multò antea, cōcubio noctis eius, post quam superueniente die hæc transacta sunt, subaudiuit quendam in templo Serapidis Alleluia canentem, & quoniam foribus clausis, & constante quiete neminem conspiceret, sed solam tantummodo vocem audiret eundem Psalmum modulantem, præfagium intellexit, & clam omnibus templo Serapidis egressus est, & nauigium fortè nactus in Italiam traiecit: Fertur porrò dum templum hoc expurgaretur, aliquot ex literis, quas Hieroglyphicas appellant, signo crucis similes lapidibus insculptas apparuisse, eandemq; scripturam illā ab his, qui eius periti erant, interpretatā fuisse, vitam superuenientē: Quam quidē rē multis paganis præbuisse causam suscipiendi Christianismi, cum & alia scripta testarentur hoc templum tum finem esse habiturum, cum hic character apparuisset: Ac templum quidem Serapidis hoc modo euersum, & non ita multò post in ecclesiam Imperatori Arcadio cognomine reformatū fuit: Adhuc autem in quibusdam ciuitatibus pro templis suis alacriter pagani dimicabant: Velut in Arabia Petræi & Aero politæ, in Palæstina Raphiotæ & Gazæi. In Phœnicia ij, qui Heliopolin incolunt. In Syria potissimum vindices templi Apamiæ, quæ colitur ad Axiū fluuium: Quos quidē ego intellexi ad protectionem templorū suorū frequenter auxiliis vsos hominum Galilæorum & collectorum ex pagis Libano vicinis, ac demum ad tantam prorupisse audaciam, vt etiā Marcellū, qui eius prouinciæ Episcopus erat, interficerent: Hic enim cū iudicaret, illos non alia ratione facilius à priori superstitione posse conuerti, templa, quæ in vrbe & in pagis habebant euertere, & certior factus, in Aulone (is est tractus Apameorum prouinciæ) templum esse amplissimum, militibus aliquot ac gladiatoribus assumptis aduersus istud contendebat: Cui cum appropin-

SOZOMENI HISTOR.

quasset extra telorum iactum ipse restitit: erat enim pedibus debilis, & neque pugnare, neq; hostē vel fugare vel fugere poterat. Militibus deinde ac gladiatoribus in destruendo templo occupatis, ex paganis quidā, intellecto, quod ille ibi relictus esset solus, ea ex parte, qua locus pugna vacabat, egrediuntur, & ex improviso adorti, eum corripuit, & rogo iniectum interimunt. ac in praesentia quidem clā id habuerunt. Sed postquam temporis progressu proditi sunt, filij Marcelli patrem vindicare studebāt. Quancūq; Synodus eius gentis id fieri prohibuerit, æquū non esse censens, vindictam sumere de huiusmodi morte, pro qua gratias agere deceret, tū ipsum illum, qui mortuus erat, tū cognatos tū amicos eius: vtpote, qui, vt pro Deo moreretur, dignus habitus esset. Atq; hæc quidem ita se habuerunt.

*Quomodo & quam ob causam exauthoratus sit sacerdos ille, qui pœnitentibus præesse solet. tum Historia de modo pœnitentiæ. CAP. XVI.*

**H**OC tempore Presbyterum qui pœnitentibus deputatus esset esse non amplius passus est, omniū primus Nectarius ille Cōstantinopolitanæ ecclesiæ episcopus, quē omniū ferme Ecclesiarum præfules imitati sunt: Quid autem hoc sit, aut vnde originem sumpserit, aut quā ob causam sublatū fuerit, alij fortassis aliter referunt. Ego autem quid mihi videatur explicabo. Etenim cum prorsus non peccare naturæ sit humana diuinioris, pœnitentibus autem quamuis frequenter deliquissent, veniam dare Deus iusserit, & ad impetrandam denique veniam, confiteri peccata necessarium sit, odiosum, vt credibile est, sacerdotibus ab initio visum fuit, tanquam in Theatro audiente Ecclesiæ multitudine delicta pronunciare: Presbyterum itaque aliquem vitæ integritate quā maximè spectabilem, secretorum etiam tenacem ac Sapientem, huic officio præfecerunt, cum accedentes, qui peccarant, acta vitæ suæ confitebantur. Ille verò, pro cuiusque delicto, quid aut facere singulos, aut luere oporteret, interminatus, absoluebat, vt a se ipsi commissorum pœnas exigerēt. At Nouatianis quidem, quos pœnitentiæ nulla cura tægit

isto ni-